02/07/2022

Ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου για την Κυριακή Γ' Ματθαίου: "Ο Ουράνιος Πατήρ"

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Με τίτλο "Ο Ουράνιος Πατήρ", ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου και Τοποτηρητή της Ιεράς Μητρόπολης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Ιερόθεος εξέδωσε το μήνυμά του για την Κυριακή Γ' Ματθαίου. "Οι άγιοι Πατέρες αποτελούν το εχέγγυο της γνήσιας ερμηνείας της αποκαλύψεως, επειδή οι ίδιοι δέχθηκαν την αποκάλυψη, ενώ οι αιρετικοί που στηρίζονται περισσότερο στον στοχασμό και όχι στην αποκάλυψη του Θεού, δεν μπορούν να ερμηνεύσουν ορθόδοξα (δηλαδή αληθινά) την Αγία Γραφή", είπε χαρακτηριστικά ο Σεβασμιώτατος.

Παρακάτω το μήνυμα του Σεβασμιωτάτου:

«ο Πατήρ υμών ο ουράνιος τρέφει αυτά» (Ματθ. στ΄ 26)

Αγαπητοί αδελφοί,

Ο Θεάνθρωπος Χριστός στην επί του Όρους ομιλία Του είπε ότι ο Θεός είναι Πατέρας μας. «Ο πατήρ υμών ο ουράνιος» (Ματθ. στ΄, 26). Με αυτό εκφράζει την αγάπη και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του Θεού για μας. Η αλήθεια αυτή είναι μια μεγάλη αποκάλυψη που έκανε ο Χριστός με την ενανθρώπησή Του.

Ξέρουμε ότι στην προ του Χριστού εποχή ο Θεός εθεωρείτο ότι ήταν ένα Ον που βρίσκεται πέρα από τα ανθρώπινα και φροντίζει για την διαφύλαξη του κόσμου και της ηθικής τάξεως, και όταν ο άνθρωπος παραβαίνη αυτήν την τάξη ο Θεός τον τιμωρεί.

Ο Χριστός όμως μας φανέρωσε ότι ο Θεός είναι Πατέρας μας που φροντίζει για μας. Μας έμαθε να προσευχόμαστε σε Αυτόν: «Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς... ελθέτω η Βασιλεία Σου» (Ματθ. στ’, 9-10). Μέσα στην Εκκλησία ζωογονούμενοι από την Χάρη του Θεού και μεταμορφούμενοι αποκτούμε την υιοθεσία και κράζουμε: «Αββά ο πατήρ». «Ότι δε εστέ υιοί, εξαπέστειλεν ο Θεός το πνεύμα του υιού αυτού εις τας καρδίας υμών κράζον· αββά ο πατήρ. ώστε ουκέτι ει δούλος, αλλ’ υιός· ει δε υιός και κληρονόμος Θεού διά Χριστού» (Γαλ. δ’, 6-7).

Η υιοθεσία συνδέεται με την αναγέννηση του ανθρώπου. Έτσι, η πνευματική ζωή, όταν εξασκήται σωστά, οδηγεί τον άνθρωπο στο να συνδεθή και να αισθανθή τον Θεό Πατέρα του. Περνά μέσα από την κατάσταση του δούλου, του μισθωτού και φθάνει στην κατάσταση του υιού, που εφαρμόζει το θέλημα του Θεού, όχι για να αποφύγη την τιμωρία, ούτε για να εισέλθη στον Παράδεισο, αλλά γιατί αγαπά τον Θεό ως Πατέρα του.

Η διδασκαλία ότι ο Θεός είναι Πατέρας μας είναι στενά συνδεδεμένη με την δημιουργία μας, την αναδημιουργία μας και την σχέση μας μαζί Του. Είναι βασική διδασκαλία της Εκκλησίας ότι, όπως ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο από το μη ον, έτσι διευθύνει και ζωοποιεί τον κόσμο χωρίς κτιστά μέσα, αλλά με τις άκτιστες ενέργειές Του, που λέγονται Πρόνοια Θεού.

Κατά τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά μία είναι η ουσία του Θεού, αλλά οι ενέργειές Του είναι πολλές. Όπως η ουσία Του είναι άκτιστη, δηλαδή θεία, το ίδιο και οι ενέργειές Του είναι θείες, άκτιστες. Αλλά η μεν ουσία του Θεού είναι αμέθεκτη, οι δε ενέργειές Του μεθεκτές.

Όλος ο κόσμος μετέχει στις ενέργειες του Θεού, τα άψυχα μετέχουν στην

ουσιοποιό ενέργεια του Θεού, τα φυτά και τα ζώα στην ζωοποιό ενέργεια του Θεού, οι άνθρωποι, έχοντας ψυχή, στην σοφοποιό ενέργεια του Θεού, και οι άγγελοι μαζί με τους αγίους στην αγιοποιό ή θεοποιό ενέργεια του Θεού. Ο καθένας ανάλογα με την δεκτικότητα του δέχεται την Χάρη του Θεού.

Ο Χριστός διδάσκει, όπως το είδαμε στο σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα, ότι ο Θεός τρέφει τα πετεινά του ουρανού, Αυτός αυξάνει τα κρίνα του αγρού, Αυτός τα στολίζει τόσο όμορφα. Επομένως, όλα αυτά δεν είναι αποτέλεσμα της φύσεως, αλλά του λόγου του Θεού, ο οποίος ενεργεί μέσα σε αυτά από την ημέρα που τα έφερε στην ζωή.

Αυτήν την διδασκαλία την βλέπουμε και στην Παλαιά Διαθήκη. Σε κάθε ακολουθία του Εσπερινού κατά την ανάγνωση του Προοιμιακού ψαλμού (103) ομολογούμε ότι ο Θεός εξαποστέλλει τις πηγές να ρέουν μέσα στα φαράγγια, Αυτός ποτίζει τα όρη με τις βροχές, Αυτός βλαστάνει από την γη χορτάρι για να φάγουν τα κτήνη, τα μικρά των λιονταριών βρυχώνται και φωνάζουν στον Θεό να τους στείλει τροφή και όλα τα ζώα περιμένουν από τον Θεό να τους δώση την τροφή τους.

Επίσης, είναι γνωστό ότι στο θαύμα που έγινε στην Κανά, ο Χριστός μετέτρεψε το νερό σε κρασί. Ο ιερός Χρυσόστομος ερμηνεύει ότι ο Χριστός, που μετατρέπει στις ρίζες της αμπέλου το νερό και το κάνει οίνο, Αυτός είναι εκείνος που κάνει τώρα το θαύμα από νερό σε κρασί.

Το να βλέπει κανείς όμως σε όλη την φύση τις ενέργειες του Θεού, αυτό είναι και λέγεται θεωρία κατ’ επιβολήν. Έτσι, λοιπόν, καθαροί άνθρωποι, που εξασκούνται στην νοερά προσευχή, έρχονται σε κοινωνία με τους λόγους των όντων και αισθάνονται ενότητα με όλη την κτίση.

Από αυτά τα λίγα βγαίνουν δύο αλήθειες που πρέπει ως Ορθόδοξοι να έχουμε υπ’ όψη.

Η πρώτη αλήθεια είναι ότι ο Χριστός ως Θεός σώζει τον άνθρωπο με τις άκτιστες ενέργειές Του. Επομένως, όχι μόνον ο Χριστός είναι Θεός, αλλά και οι ενέργειές Του είναι θείες. Το αντίθετο, η άποψη, δηλαδή, ότι η Χάρη του Θεού είναι κτιστή, μας οδηγεί σε μεγάλη πλάνη, στην ίδια την αίρεση του Αρείου, και τότε αρνούμαστε την δυνατότητα της σωτηρίας.

Δυστυχώς σε αυτό το ολίσθημα έχουν πέσει οι Λατίνοι. Αν διαβάσει κανείς τα έργα του Θωμά Ακινάτη, ο οποίος θεωρείται ως ο μεγαλύτερος θεολόγος της Σχολαστικής θεολογίας, θα δη ότι εκεί πολλές φορές γίνεται λόγος για κτιστή Χάρη, για κτιστή αγάπη κλπ. Αυτό όμως είναι ένας σύγχρονος αρειανισμός, που μεταβάλλει την πίστη σε ορθολογισμό και οδηγεί την Εκκλησία στον

αγνωστικισμό. **Εμείς οι Ορθόδοξοι είμαστε αρνητικοί απέναντι στην δυτική σχολαστική θεολογία, διότι δεν έχει ακόμη αποβάλλει την αιρετική ιδέα ότι η Χάρη του Θεού είναι κτιστή.**

Η δεύτερη αλήθεια είναι ότι ο Μέγας Αθανάσιος όταν υποστήριζε ότι ο Χριστός είναι Θεός και ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς όταν ομολογούσε ότι οι ενέργειες του Θεού είναι άκτιστες (θείες), στηρίζονταν στην πνευματική τους εμπειρία. Εκτός από την αναφορά στους Προφήτες, στους Αποστόλους και στους προηγουμένους Πατέρας, προσέθεταν και την δική τους μαρτυρία.

Δηλαδή, επειδή είχαν φθάσει στην θεωρία-θέα του Θεού, είχαν την πραγματική γνώση περί Αυτού και αυτήν ομολογούσαν. Επομένως, **οι άγιοι Πατέρες αποτελούν το εχέγγυο της γνήσιας ερμηνείας της αποκαλύψεως, επειδή οι ίδιοι δέχθηκαν την αποκάλυψη, ενώ οι αιρετικοί που στηρίζονται περισσότερο στον στοχασμό και όχι στην αποκάλυψη του Θεού, δεν μπορούν να ερμηνεύσουν ορθόδοξα (δηλαδή αληθινά) την Αγία Γραφή.**

Γι’ αυτό και μείς εάν συνδεόμαστε με συγχρόνους αγίους Πατέρας, που έχουν γνώση του Θεού, θα έχουμε την απόλυτη βεβαιότητα ότι βαδίζουμε τον δρόμο της Ορθοδοξίας μακρυά από στοχασμούς, φιλοσοφίες και ατομικές θεωρίες που ανοίγουν τον δρόμο της αιρέσεως.

Ὁ Μητροπολίτης

+ Ὁ Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου Ἱερόθεος